

**Associació
Diocesana
d'Escoltisme
Menorca**

Maig 1995

L'escoltisme, una pedagogia viva i activa de la fe (3)

COM FER COSTAT EN L'OPCIÓ DE FE ALS RÀNGERS I LES GUIES

1. VIDA EN PETIT GRUP

1.1. situació i incidència

El sistema de patrulles ajuda a prendre responsabilitats concretes, però cal animar-los, estimulant-los personalment a portar-les a terme.

Per afirmar-se, necessiten urgentment algú que coincideixi amb ells; però busquen, abans que tot, amics incondicionals, tant en la forma de pensar com en l'actuar. I això els pot anar tancant en un cercle massa reduït, que es menja la cua...

Per això és molt positiva l'experiència de l'equip - la patrulla -: diferents en edat i estil de fer, però disposats a portar a terme una sèrie d'iniciatives: de joc, de serveis, d'aprenentatges... Així s'acostumen a aprendre de qui té més experiència que ells, i també a donar un cop de mà a qui és més dèbil o inexpert.

La vida a l'aire lliure brinda unes oportunitats semblants, de cara a l'animació de la fe, que les esbossades a llocs/daïnes. Cal insistir en l'exigència, en l'austeritat i en l'ajuda mútua, a contrapèl de l'egoisme.

1.2. concrecions i pistes

És molt important que tota pregària, vetlla de nit, celebració, sigui preparada per una o diverses patrulles. I això vol dir posar a la seva disposició, a l'hora de triar. Molts textos, cants, iniciatives possibles: així aprenen a valorar, triar i, finalment, construir una proposta al seu abast i d'acord amb les seves necessitats. I se la senten seva perquè senzillament, en són els protagonistes.

Tractar-los com a grans, no és fàcil. P. ex., quan un noi o

noia es carrega algú, o es burla d'un company, o no vol saber res amb un que és apàtic o agressiu:

És convenient que parlem amb ell a part i enfocant directament la situació, de forma serena, sense agressivitat:

com ho veus tu?

et sents content de la teva reacció?

per què et sembla que aquest company/a actua així?

Així, pas a pas, podrem ajudar-los a veure que aquell company apàtic o agressiu potser viu tensions fortes a casa, o a l'escola, que se sent fastiguejat i que precisament per això, es descarrega on se sent més a ple: a la patrulla, a la unitat.

És bo que l'ajudem a veure les actituds que té l'altre, i com podríem intentar de guanyar-lo i engrescar-lo. Si podem arribar a fer junts tot un pla d'acció, millor que millor.

Si sembla oportú, podem aportar-hi amb naturalitat un fet de l'Evangeli que personalment ens aclareix més aquesta situació. Així, amb delicadesa, i tractant-lo com a gran, l'haurem ajudat a créixer i a superar una visió massa tancada, a obrir-se als altres i a Déu...

És bo que l'experiència de pregària comenci ja en la vida de patrulla: aprofitant una breu sortida de patrulla, o bé un fet dolorós que afecta a un membre de la patrulla - accident, mort d'un familiar proper, etc.- poden animar-los senzillament a una breu reflexió i pregària a la patrulla: un text expressiu, un salm, etc., són fàcils de trobar. Cal, només, estar atents a les situacions.

Si feim alguna sortida especial amb els caps de patrulla i segons, podem perfectament acabar la reflexió amb un moment de pregàries espontànies, en què ells puguin recordar cadascun dels companys de patrulla: amb les seves necessitats d'acolliment, de suport, de confiança...

2. EDUCACIÓ PER L'ACCIÓ

2.1. situació i incidència

És l'edat del reforçament de les conductes: el moment de consolidar els

hàbits iniciats a LL/D, el moment de fer-los més flexibles, adaptats, delicats.

A través de l'acció, afirmen el seu jo, aprenen a situar-se activament en els llocs i situacions. És el moment de l'acció extrovertida, de cara enfora.

A nosaltres pertoca vetllar que la reflexió acompanyi i segueixi a l'acció: altrament, quan arribi la crisi del trencament - vers els 14 anys - deixaran totes les conductes apreses...

Descobreixen les actituds fent les coses, ficant-s'hi i treballant-hi.

Els rangers i les guies tendeixen molt a "somià", a l'hora de planificar les seves aventures, i també a desanimar-se en els moments de dificultats. La traça dels caps consistirà justament a ajudar-los a portar-los a la pràctica, en col·laboració amb els altres i fent-los feliços.

Les diverses etapes de l'expedició ofereixen múltiples possibilitats de reflexió, especialment als Consells d'Unitat.

L'expedició ofereix múltiples ocasions de progrés, sobretot en les acampades i a través de les responsabilitats de pilot i adjunt de taller. En definitiva, es tracta d'engrescar-los, a través de les activitats de l'expedició, a ser protagonistes de la gran aventura de la vida: distingint entre el bé i el mal, fent lloc als més petits i marginats, éssent autèntics, respectant les opinions i l'estil dels altres, creient en un demà millor, sabent parar-se per admirar la bellesa i la bondat que Déu ha posat a la creació.

2.2. concrecions i pistes

La vida és vista a la unitat R/G com un projecte i una aventura:

- * Juguen a ser uns altres de millors.
- * Accepten de ser ajudats pels grans que els ensenyen a ser útils.
- * Aprenen i posen al servei de tothom el que entre tots han decidit i fet.

Així viuen en un món humà

On tothom és germà

I Déu amic de tots

El que han fet els caps és no desencantar el món dels nois, sinó prendre seriosament aquest món dels nois.

Perquè en darrer terme el món real no és dels grans. Als R/G això es fa:

- + quan es tria un projecte
- + quan es porta a terme
- + quan s'avalua
- + quan esclata el gran boom.

Només és necessari: - un poc de traça

- i creure-hi

En les revisions, tendeixen més a valorar els elements negatius. Un text poètic, una cançó triada, un text evangèlic, ens poden ajudar a valorar la joia de la natura, a l'entesa aconseguida, la joia de l'aventura, el sentit de solidaritat que s'ha creat entre nosaltres... de manera molt concreta i senzilla; així, pas a pas, van prenent consciència del món nou que Déu ens ajuda a construir.

Les actuacions negatives també poden formar part de la pregària: però cuidem la forma, p. ex.:

ens dol que a vegades no hem respost a la confiança dels companys...

Senyor, ens costa se saber perdre...

Si els acostumem a reflexionar, al seu nivell, sobre les experiències que viuen, esdevé fàcil **la pregària a partir de les seves experiències**: és una forma d'enfortir la confiança amical en Déu, i adonar-se com Déu ens parla a través de les persones i fets que vivim.

3. PROGRÉS PERSONAL

3.1. situació i incidència

Aquesta etapa queda marcada especialment per la descoberta i recerca de l'amistat i per l'admiració que els herois despertem en ells. És el moment de presentar-los Jesús com heroi **proper, l'amic** que no et falla.

Dialogar amb aquest Amic, agrair-li el món fascinant de la vida escolta, convidar-lo als èxits de la unitat, comptar amb ell en els moments de dificultat... és obrir-se a un estil de pregària personal i comunitària que li servirà per sempre.

Els nois i noies hi van entrant a mesura que descobreixen i es comprometen, concretament a través de la redacció i signatura de **la carta**. Aquest és un moment que cal vetllar especialment. Ells en són els protagonistes, i accepten ser ajudats pels grans, amb la condició que no vulguin imposar-los "la nostra idea".

Volen arribar al màxim de les seves possibilitats: tendència que si no vigilen, s'orientarà sobretot a la **competència** i la **rivalitat**; cal estimular-los a l'**autosuperació**: al servei de l'equip, al servei de tots.

Se senten orgullosos dels seus èxits, i els costa de reconèixer les seves falles i errors.

3.2. concrecions i pistes

És en el cor de l'aventura on es troben a tot i a ple. És necessari, que siguin en el cor de l'aventura on hi tenguim lloc la pregària i la celebració: al final d'una vetlla d'estels, després de fer un cim assequible, al fins d'una cova o després de l'exploració d'un llac...

Procurem que la "carta", abans de l'expedició, concreti els valors i actituds cristianes que volem promoure. Estimulant-los al compromís, malgrat no saber si serem capaços de portar-lo a terme fins al final...

La carta és el seu marc de referència al llarg de l'expedició. Convé que hi vegin la relació amb la Llei Escolta, amb l'estil de les Benaurances, amb les actituds vives de Jesús...

Cal que els ajudem a acceptar les pròpies falles i a ser comprensius envers les falles dels companys. Oportunament podem ressaltar que Déu sempre "ens deixar fer", fins i tot quan ens equivoquem; perquè confia en la nostra capacitat de canviar, de recomençar...

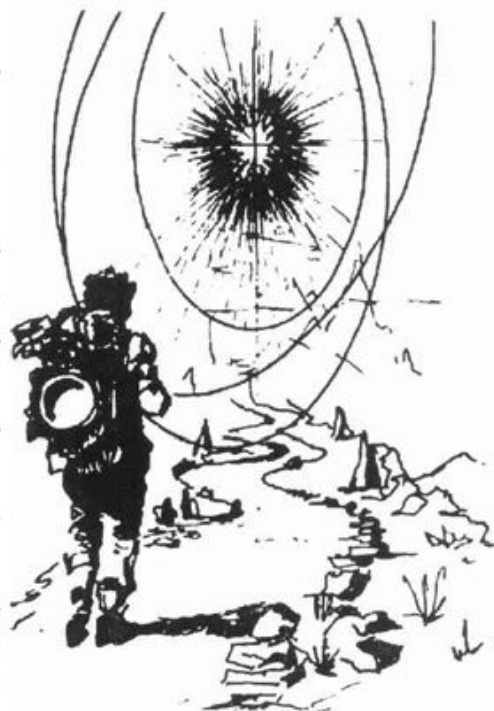
En aquest moment solen tenir un cert pudor a manifestar la seva intimitat, els seus sentiments. És bo que els facilitem l'expressió i la participació. P. ex. a través de:

- * Fotoparaula
- * Text personal anònim (escrit)
- * Cants i pregàries triats per ells.
- * Muntatges de música - pregària preparat per ells.

És el moment de descobrir Jesús com a home lliure i com a fill de Déu: que respon a la confiança del Pare amb un disponibilitat total, amb una actuació preferent pels més dèbils, amb una tendresa particular pels desanimats o deprimits.

La pregària ha de ser concreta, directa, amical. I com que a ells de moment els costa d'entrar-hi - perquè ha canviat la seva forma d'adreçar-se als altres i a Déu - cal que els caps i responsables ens avancem a iniciar aquesta forma de pregària: transparent i confiada, concreta i emotiva alhora.

Els costa molt de donar gràcies: als altres, a Déu. Però com que valoren molt els progressos assolits, tant els personals com els col·lectius, cal que els ajudem a fer-ne acció de gràcies: amb naturalitat, amb

dignitat.

Procurem que en els moments de pregària i celebració hi tinguin un protagonisme semblant els nois i les noies. Així, a través de pregàries espontànies, de textos suggerents, de comentaris matisats, uns i altres descobreixen la diversa sensibilitat de cadascú, i la valoren. Això els ajudarà molt a respectar-se i a **apreciar l'altre com a diferent**. És un altre pas important de maduració.

No els donem les coses massa fetes: acostumem-los a manejar el Nou Testament, a triar testimonis que poden il·luminar el nostre camí a planejar com presentem un tema que a tots interessa, a muntar una vetlla preveient els diversos passos. La capacitat d'anàlisi serveix no sols per a criticar, sinó sobretot per a construir!

Aprofitar alguna vetlla de nit per a dramatitzar, i reflexionar després, sobre algun conte. Així, la seva descoberta dels valors de fons és més directa, intuïtiva, concreta.

I no allarguem les reflexions, només el suficient per a subratllar clarament les actituds implicades.

Procurem fer-nos trobadissos amb cadascun d'ells: mentre van arribant al cau, caminant junts en una sortida, tot fent un taller... perquè tenen necessitat d'explicar-se i sentir-se compresos i valorats.

I no els donem les solucions fetes: ajudem-los més bé a fer-se les preguntes a situar-se; a ells pertoca respondre, ho saben prou!

Si sortís alguna referència a l'autoerotisme, procurem fer-los adonar que és un camí de tancament, que no porta a estimar; que el camí és el de la col·laboració, la joia compartida, la solidaritat en els moments difícils... I que Déu espera, confia, que anem aprenent a estimar, més enllà de les nostres falles i tancaments.

Si es manifesten molt ressentits o violents envers els pares, procurem fer-los adonar que ells - els pares - també hi pateixen; recordar-los senzillament com han lluitat per tirar endavant la família. I, en darrer terme, que ells també tenen falles com cadascú de nosaltres - això els costa d'acceptar-ho -, però és un pas inevitable cap a la maduresa.

4. LA LLEI I LA PROMESA

4.1. situació i incidència

Heu vist com els nois i noies a aquesta edat estan a punt per:

- a distingir el que és bo i el que no ho és tant
- a fer lloc als més petits i marginats
- a voler ser autèntics
- a respectar les opinions dels altres
- a creure en un demà millor
- a extasiar-se davant de la bellesa, de la bondat...

Malgrat els petits fracassos, els nois volen viure i somien un món meravellós, poblat d'herois esforçats. Per a ells res no és impossible.

El cap ha de fer veure que els seus somnis són possibles.

Si cadascú hi posa el coll

Si l'altre és per a nosaltres un germà...

Si viure vol dir fer feliç tothom.

Tota etapa ha de considerar-se com un procés que porta el noi o noia a assumir amb plenitud el sentit de la **Llei i de la Promesa**.

4.2. concrecions i pistes

Ajudem-los a construir els ambients concrets que els ajudaran a situar-se en un clima de pregària i de celebració:

- * el racó del silenci: original, ben muntat, amb textos, amb música...
- * Una petita ruta de nit, amb torxes o caminant en silenci.
- * La foguera on preparen la Promesa o el Pas d'unitat: amb un lloc per a cadascú i uns detalls d'ambientació.
- * El lloc de les celebracions, al campament: disposat amb gust, acollidor i atractiu.

5. FRATERNITAT UNIVERSAL

5.1. situació i incidència

Són molt sensibles a les diferències de tracte, que no toleren en absolut, i valoren molt la justícia distributiva: repartiment de tasques, valoració d'encerts i falles, repressions i recompenses, etc.

Hem d'aprofitar la gran capacitat emotiva de ressonància que tenen els nois i noies d'aquesta edat, per a suscita **actituds de solidaritat que depassin el propi grup**:

l'ajuda i comunicació amb una unitat que treballa en un barri on falta tot.

La relació i ajuda a un grup o iniciativa del Tercer Món.

El fet de sentir-se propers al drama de la gent que viu en una zona devastada els incendis, als qual hem ajudat en la repoblació forestal,

Una visita a l'exposició de la Fundació per la Pau

Uns col·lages que hem fet per Nadal per a descobrir qui atén, a la nostra Cuitat o Comarca, els més desvalguts i indefensos de la societat,

Les activitats conjuntes amb una unitat d'una altra demarcació, aprofitant la Diada del Pensament...

Són altres tantes ocasions de viure i reflexionar sobre aquesta solidaritat, que ens recorda que som ciutadans del món i que no ens podem desentendre.

El pas a la pregària, aleshores, es fa molt natural.

5.2. concrecions i pistes

És molt important que descobreixin Jesús com un amic incondicional que ens coneix a fons i confia de ple en nosaltres, fins i tot quan fallem, quan ens tanquem.

Episodis com el de la Samaritana, el de Nicodem, el de Zaqueu, ens poden servir oportunament per ajudar-los a descobrir aquesta presència activa, amical, de Jesús.

És el moment de fer-los adonar que la creació no està acabada: que Déu ens ha fet lliures, que valora al màxim la nostra llibertat, fins al punt de posar el món a les nostres mans: podem millorar o destruir-lo, crear solidaritats o barres de superació...

La pregària, com les revisions, han de partir d'una certa **anàlisi seriosa de les situacions**: per tal d'ajudar els nois i les noies a superar els seus judicis massa simplistes i absoluts.

Per ex., al lloc on anem a acampar ens reben malament; o bé ens oferim a treballar amb uns pagesos i se'ns treuen de sobre amb brusquedat... Cal fer adonar als nois i noies que potser és just que, d'entrada els pagesos desconfiïn, perquè probablement s'han trobat abans amb grups que destrossen les coses, o bé que, més que ajudar-los, encara destorben. Tot això pot portar-nos a una reflexió molt interessant sobre necessitat de guanyar-nos la confiança amb fets. I ser coherents i responsables fins a les últimes. A partir d'aquí, sí que podem fer unes pregàries espontànies ben interessants... i els nois i noies respondran, després, amb una responsabilitat ben conscient!